

“CÁI MÓN RÁC NÓ KHÓ THÊ SAO?”

Xin dẫn ra trường hợp của Công ty cổ phần hữu hạn Vedan (gọi tắt là Vedan) là một ví dụ. Đây là một doanh nghiệp điển hình trong việc vi phạm các vấn đề về môi trường, khi được phát hiện đã gây cảm phiền trong dư luận, doanh nghiệp hứa giải

quyết trách nhiệm với

dân với nước thế nhưng kết cục thì:

Doanh nghiệp nói

lời xin lỗi hời hợt,

lách qua những kẽ

hở của luật pháp,

doanh nghiệp “cái

bay cái biến” tội

của mình, quay

lưng với trách

nhiệm đền bù thiệt

hại môi trường.. Việc

xử lý chưa nghiêm một

doanh nghiệp gây ô nhiễm

môi trường nghiêm trọng cho ta

hiều liên tưởng lẫn nghĩ suy.

Bộ Tài nguyên - Môi trường vừa có đánh giá tình hình, tiến độ và thực trạng triển khai xử lý các cơ sở gây ô nhiễm môi trường nghiêm trọng (theo QĐ 64 của Thủ tướng Chính phủ) của các đơn vị, doanh nghiệp trên địa bàn Hà Nội và TP.HCM; tiến độ triển khai công việc bảo vệ lưu vực sông Cầu, sông Nhuệ, sông Đáy và sông Đông Nai.

Theo đó, trong giai đoạn này trên địa bàn Hà Nội có 25 cơ sở gây ô nhiễm

PHAN MINH

môi trường nghiêm trọng phải thực hiện các biện pháp xử lý. Báo cáo của Tổng cục Môi trường cho thấy, hiện nay

Hà Nội mới hoàn thành xử lý 17

cơ sở, 1 cơ sở tạm ngừng hoạt

động từ năm 2007. Còn 7

cơ sở đang tiếp tục triển

khai và theo dự kiến

sẽ hoàn thành xử lý

triệt để vào cuối năm

2009 như: bãi rác

Kiều Kỳ, Bệnh viện

phụ sản Hà Nội,

Bệnh viện Đống

Đa...

Tại TP.HCM theo

danh sách có tổng số 37

cơ sở cần phải xử lý ô

nhiễm triệt để.

Báo cáo cho ta thấy rằng

việc xử lý các cơ sở gây ô nhiễm môi

trường của tư nhân và nhà nước đều

chậm. Vấn đề đặt ra ở đây là chính

sách ta còn thiếu và trách nhiệm của

các cơ sở (gồm các bệnh viện, doanh

nh nghiệp, hợp tác xã) còn yếu.

Báo cáo viên của Tổng cục môi

trường dẫn ra ví dụ: Vào tháng 4/2009

thanh tra môi trường Hà Nội có đi đến

14 cơ sở, có những trường hợp rất “buồn

cười” như tại Bệnh viện K, công trình

xử lý nước, rác thải được xây dựng từ

những năm 1970. Trong quyết định 64

thì bệnh viện này bị đưa vào trường hợp phải xây dựng và hoàn thiện lại hệ thống xử lý nước rác thải. Bệnh viện đã báo cáo lên là hoàn thiện và xin rút ra khỏi danh sách của quyết định 64, tuy nhiên khi có đoàn đến kiểm tra thì bệnh viện này lại báo cáo là công trình vừa mới hỏng, xin gia hạn thời gian để sửa chữa và hoàn thiện sau. Có nhiều công trình xử lý nước và rác thải rơi vào tình trạng vừa xây dựng, sửa chữa xong lại “đổ bệnh” ô nhiễm.

Trong danh sách của quyết định 64 còn nêu ra hàng loạt các doanh nghiệp buộc phải di dời hay phải xây dựng lại hệ thống xử lý nước thải. Thế nhưng hầu hết các doanh nghiệp phải di dời thì “lại”, một lý do phổ biến mà các doanh nghiệp biện hộ rằng: “Khi di dời tức là họ phải bỏ ra chi phí vận chuyển cơ sở vật chất rất lớn, khi đi thì “mảnh đất vàng” của họ sẽ được trao vào tay ai? Đến mảnh đất mới thì điều kiện về vật chất thế nào? Doanh nghiệp có được hỗ trợ gì không khi di dời?...”. Đòi “thêm” hỗ trợ và đòi thêm quyền lợi là biểu hiện chung của doanh nghiệp và các cơ sở, doanh nghiệp có những “uy hiếp” với môi trường tự nhiên và biểu hiện vi phạm về môi trường nghiêm trọng.

Thứ trưởng Nguyễn Xuân Cường đánh giá rằng: “Việc thực hiện quyết định 64 của Thủ tướng chính phủ (Kế hoạch xử lý triệt để các cơ sở gây ô nhiễm môi trường nghiêm trọng) còn quá chậm. Ở cả 2 thành phố lớn của chúng ta đáng lẽ việc xử lý các vấn đề môi trường phải được thực hiện nhanh và triệt để nhưng thực tế đã đi ngược lại”. Ông Cường khẳng định: “Việc thực

Thực trạng báo động về ô nhiễm sông đã được báo động từ lâu nhưng các cơ quan bảo vệ môi trường chưa đưa ra được quyết sách bảo vệ hiệu quả

hiện quyết định này không đáp ứng được yêu cầu, mục tiêu đặt ra cho cả nước là năm 2007 giải quyết hơn 400 cơ sở, 2009 hơn 2000 cơ sở nhưng đến nay vẫn chưa hoàn thành mục tiêu của năm 2007”, và đặt câu hỏi với Tổng cục Môi trường và các ban ngành liên quan: “Cái món rác nó khó thế sao?”.

Cuối năm 2005, Cục Bảo vệ môi trường đã cất công đi đo đạc các thông số đặc trưng cho ô nhiễm của các dòng sông, các lưu vực sông và thấy rằng tỉ lệ các chất BOD₅, COD, SS (các chất hoá học độc hại) vượt lên từ 7 đến 8 lần giá trị cho phép. Cùng các hợp chất dinh dưỡng chứa Nitơ, phốt pho, caliform đang được hoà với nồng độ đậm đặc trong nước. Báo động về sự chết dần chết mòn của các dòng sông đã có từ 4 năm nay. Vậy mà đến tháng 8/2009 chúng ta vẫn lúng túng, việc xử lý ô nhiễm 3 lưu vực sông mạch nguồn làm nên sự sống của nhiều vùng miền còn

(Xem tiếp trang 77)

Cũng theo ông Đặng Thọ Truật, thực tế thì Công ty CP nước ngầm 2 thời gian qua đang có xu hướng bán pháp nhân cho các đội xây dựng công trình thuê người lao động bên ngoài thi công. Ngoài không tránh khỏi có "vấn đề" về hoá đơn chứng từ, hậu quả của kiểu làm ăn này là công ty đang rơi vào tình trạng không nắm được thị trường, không nắm được khách hàng và các nguồn cung ứng vật tư tối thiểu. Lợi nhuận bình quân vì thế chỉ còn khoảng trên dưới 900 triệu đồng mỗi năm, tương đương 6-7% tổng mức đầu tư là rất thấp. Nay giám đốc Mai Văn Thắng, lại để bị phạt gần 1,8 tỷ đồng tiền thuế như đã nói trên thì coi như hai năm

vừa qua chẳng lời lãi gì, nên cần phải cử thêm người đại diện vốn Nhà nước tại đây là điều cần thiết. Rất tiếc, cuối 2008 là thời điểm ông Mai Văn Thắng đã đến tuổi nghỉ hưu, nhưng tại kỳ đại hội cổ đông thường niên 2009 diễn ra vào ngày 17/04 vừa rồi thì việc đề cử ai đại diện 43,38% vốn nhà nước tại Công ty cổ phần nước ngầm 2 trong vòng 5 năm tới vẫn bị lơ đi trước đề nghị của bao người là điều rất lạ.

Đề nghị lãnh đạo Tổng công ty đầu tư và kinh doanh vốn Nhà nước (nơi quản lý 43,38% vốn điều lệ tại Công ty CP nước ngầm 2) sớm có chỉ đạo chấn chỉnh. ■

“Cái món rác...”

(Xem tiếp trang 74)

rất dễ dàng.

Đến tháng 11/2007 Phó Thủ tướng Hoàng Trung Hải đã có quyết định thành lập Ủy ban bảo vệ lưu vực sông Cầu và đề nghị sẽ sớm thành lập tại các sông Nhuệ - Đáy, sông Đòng Nai. Thế nhưng thực tế đến tháng 8/2009 thì Ủy ban bảo vệ Sông Cầu mới hoạt động, sông Nhuệ - Đáy họp phiên thứ nhất, sông Đòng Nai còn đang thành lập. Để ám chỉ sự chậm trễ của việc thành lập Ủy ban để bảo vệ các dòng sông Thứ trưởng Nguyễn Xuân Cường ví von: “Dòng sông sẽ chết dần cũng với sự tồn tại của Ủy ban chúng ta”.

Trách nhiệm bảo vệ môi trường: quá nhiều bùng nhùng

Doanh nghiệp gây ô nhiễm thì viện cớ không di dời, doanh nghiệp ngày

Vô tư xả rác và nước thải, trách nhiệm thuộc về ai?

càng nhờn luật bởi khi phát hiện các vi phạm ta xử lý chưa kiên quyết, vi phạm môi trường nghiêm trọng lại phạt như phủ bụi, địa phương không muốn bỏ tiền để đầu tư cho hạ tầng môi trường (muốn Trung ương bỏ vốn 100%), các lưu vực sông thì ô nhiễm ngày càng trầm trọng... Chính những điều đó khiến môi trường chung của chúng ta đang bị “bức tử” mà trách nhiệm của các cơ quan bảo vệ vẫn còn quá nhiều bùng nhùng. ■